

# 1. Lecke – Mítosz vagy történelem?

Ebben a leckében a Biblia Teremtés c. könyvének (Mózes 1. könyvének) eredetét, jelentését és fontosságát fogjuk tanulmányozni. Ez a könyv az utóbbi időben nagy érdeklődést keltett. Kenneth L. Woodward (Newsweek, „In the Beginning.” October 21, 1996) szerint amerikaiak milliói egy friss szemszögből tekintenek erre a varázslatos könyvre.

## Az eredetek könyve

A könyv angol neve „Genesis”, ami „kezdetet” vagy „eredetet” jelent. Ahogy a neve is mutatja a Teremtés könyve teljes egészében a keletkezésről szól. Még egy felületes pillantás a tartalmára is megmutatja, hogy a könyv megmagyarázza a világegyetem eredetét, a növények és állatok eredetét, a férfi és a nő eredetét, a bűn eredetét, a halál eredetét, a megváltás eredetét, a nemzetek eredetét, a nyelvek eredetét, Izrael eredetét, az arabok eredetét stb.

A Teremtés az evolúció tanításával ellentétesen bemutatja a Föld nevű bolygó rövid kronológiáját. Leírja a történelmünknek az első 2500 évét. Tartalmának a figyelmes tanulmányozása megmutatja, hogy a könyv szerzője Mózes volt kb. 1500 évvel Jézus Krisztus megszületése előtt.

## A Biblia magvát tartalmazó könyv

A Teremtés könyve a Biblia lényegét tartalmazó könyv. Vagyis azokat az üzeneteket, amelyeket a Biblia a Teremtés könyvében csupán elhint, a többi könyvben tovább részletezi, míg azok elérik a teljességüket a Jelenések könyvében. Egy világos példa erre az 1 Mózes 3:15 versében látható, ahol az ellenségeskedés, az asszony, a kígyó és a mag fogalmát a Jelenések 12:1-5, 17 versei újra előveszik. Szintén itt található meg még a kapcsolat 1 Mózes 2:23; 3:7, 21 és Jelenések 3:18; 7:14; 16:15 versei között.

Ahogy majd az együttes tanulmányozásunk során meg fogjuk látni, a Teremtés könyve nem Ősi mítoszok és legendák rendszertelen gyűjteménye, hanem inkább egy bonyolultan szervezett könyv, amit együtt kell tanulmányozni a Biblia többi részével. Ahogyan ezt megteesszük, gondolatok gyönyörűen kirajzolódó mozaikja tárul majd elénk, amely szinte felfoghatatlanul lenyűgöző.

Ennek szemléltetésére: A Sequoia Nemzeti Park óriási mamutfenyői igen csodálatra méltóak mind méretükben mind életkorukban. Néhány közülük majdnem 3000 éves! És még a „Sherman Tábornok” nevű fa is valamikor egy apró kis magocska volt! Vagyis a kis magban minden tartalom megvolt ahhoz, hogy egyszer fa legyen! Ugyanezen a módon a Teremtés könyve is tartalmazza azokat a magocskákat, amelyek növekednek a Bibliában, és elérik a teljes kifejllettségüket a Biblia utolsó könyvében, a Jelenésekben. A Teremtés könyve, magocska formájában tartalmazza az egész Bibliát!

## Történelem vagy mítosz

A XVIII. sz-ban a Felvilágosodás Korának kezdetéig a Teremtés könyvét az emberi történelem első 2500 éve megbízható forrásának tartották. De attól az időtől fogva a legtöbb teológus, tudós és történétíró úgy tekint rá, (különösen az 1-11. fejezetekre), mint legendára, mítosza vagy mondára.

Néhány évvel ezelőtt egy egész hetet töltöttem kutatással a James White könyvtárban az Andrews Egyetemen. Képzeld el százezer kötetnyi teológiai könyvet! Ahogy átolvastam tucatnyi szövegmagyarázatot a Teremtés könyvére vonatkozóan, csodálkoztam azon, hogy néhány jegyzetíró mit hisz, hogy a Teremtés könyvében lévő történetek valójában hogyan is történtek meg. Sokan hiszik,

hogy Éva és a kígyó története azért íródott, hogy megmagyarázza, miért félnek az emberek a kígyóktól. Sokan ezek közül a tudósok közül egyetértenek azzal, hogy Kain és Ábel története állítólag a testvérek versengésének eredetét magyarázza, Bábel tornyának történetét pedig a szerző találta ki azért, hogy megmagyarázza, miért van olyan sok különböző nyelv.

Azzal ellentétesen, amit ezek a teológusok és tudósok hisznek, **a Teremtés könyvének történetei nem azért íródtak, hogy triviális válaszokat biztosítsanak hasonlóan triviális kérdésekre.** A történetek mélyen gyökereznek a történelemben, és az a céljuk, hogy az emberi lét legmélyebb kérdéseire adjanak választ.

Ebben a szemináriumban azokat az okokat fogjuk tanulmányozni, hogy a Teremtés könyvét miért kell térben és időben szó szerinti történetekként érteni, és nem pusztán utólagos gondolatokként, amelyeknek az a célja, hogy megmagyarázzák, miért léteznek a dolgok úgy, ahogyan ma vannak. Azt fogjuk találni a tanulmányunkban, hogy meghitt, szoros kapcsolat és harmónia van a Teremtés könyvének történetei és a Biblia többi része között, egy olyan harmónia, amit nem lehet pusztán véletlen egybeeséssel magyarázni.

Figyelemreméltó, hogy az újszövetségi szerzők kivétel nélkül úgy értették a Teremtés könyvét, mint szó szerinti történetet. A Teremtés könyve történetiségének a megkérdőjelezése, nemcsak Mózes hitelességét támadja meg, hanem Péter, Pál, és Jézus hitelességét is. Figyeljük meg a Teremtés könyve történeteinek a következő részleges listáját, amelyekre valódi történetként hivatkoznak az Újszövetségben.

- Teremtés (Máté 19:4-6; Zsidók 1:1-3; János 1:1-3)
- A szombat (Márk 2:27)
- Ádám (Lukács 3:38; Róma 5:12-21; 1 Korinthus 15:45-49; Júdás 14)
- Éva (1 Timótheus 2:13-14; 2 Korinthus 11:3)
- Jézus nemzetségtáblája Lukács 3. fejezetében a Teremtés könyve (1 Mózes) 5. fejezetéből való. Ha a nemzetségtábla emberei nem valódi történelmi személyek, akkor hogyan lehetünk biztosak abban, hogy Jézus valós történelmi személy volt?
- Az egyetemes özönvíz és Noé (Máté 24:37-39; 2 Péter 2:5; 3:3-13; Zsidók 11:7)
- Kain és Ábel (Máté 23:35; Zsidók 11:4; 1 János 3:12)
- Énokh (Zsidók 11:5; Júdás 14-15)
- A nemzetek Bábel tornyánál (Apostolok Cselekedetei 2:7-12)
- Ábrahám (János 8:57-58; Máté 8:11-12; Róma 4:1-3; Jakab 2:21; Zsidók 11:8-12; Apostolok Cselekedetei 7:2)
- Sára (Zsidók 11:11)
- Lót, Sodoma és Gomora (Lukács 17:28-32; 2 Péter 2:6; Júdás 7)
- Izsák (Máté 8:11-12; Apostolok Cselekedetei 7:8; Zsidók 11:17)
- Ismael (Galata 4:21-31)
- Jákob (Máté 8:11-12; Apostolok Cselekedetei 7:8; Zsidók 11:21)
- Ézsau (Zsidók 12:16)
- Jákob 12 fia (Apostolok Cselekedetei 7:8)
- József (Apostolok Cselekedetei 7:9-16)
- Hágár és Ismael (Galata 4:21-31)
- Melkisédek (Zsidók 7:1-2)
- Sátán, mint kígyó (2 Korinthus 11:3, Jelenések 12:7-9)
- Új Édenkert (Jelenések 21-22)

**Tárgyalt tudományágak**

Teremtés (1 Mózes) könyve a legtöbb tantárggyal foglalkozik, amit az egyetemeinken ma tanítanak. A Teremtés (1 Mózes) könyvében ezek a tantárgyak csak embrió formában találhatók meg, és a további kifejtésük a Biblia többi részében van. Figyeljük meg a következő részleges listát:

- Fizika (1 Mózes 1:3)
- Teológia (1 Mózes 1:1-2)
- Kozmológia (1 Mózes 1:6-8)
- Kronológia (1 Mózes 1:3-5, 14; 8:22)
- Földrajz (1 Mózes 1:9-10)
- Növénytan (1 Mózes 1:11-13, 18)
- Csillagászat (1 Mózes 1:14-18)
- Állattan (1 Mózes 1:20-24)
- Antropológia (1 Mózes 1:26-28; 2:7)
- Szociológia (1 Mózes 2:19-24)
- Pszichológia (1 Mózes 3:7-13. Figyeljük meg, hogy hol van a bűntudat, szégyen, félelem és alacsony önbecsülés eredete)
- Geológia (1 Mózes 7:11-12; 8:1-5)
- Nyelvtudomány (1 Mózes 11:1-9)
- Néprajz (1 Mózes 10)
- Filozófia (1 Mózes 1-3 egy kristálytiszta választ biztosít a hagyományos filozófia három alapvető kérdésére: Honnan jöttünk? Miért vagyunk itt? Hová tartunk?)

### A két mag története

Még a Teremtés (1 Mózes) könyvére vetett felületes pillantás is bemutatja, hogy a könyv központi témája a két mag közötti folyamatos konfliktus, vagy azok keveredésének gondolata körül forog. Figyeljük meg a következő példákat:

- Konfliktus a kígyó és az asszony között (1 Mózes 3:15)
- Konfliktus az asszony magja és a kígyó magja között (1 Mózes 3:15)
- Konfliktus a kígyó és az asszony magja között (1 Mózes 3:15)
- Konfliktus Kain és Ábel között (1 Mózes 4:1-11)
- Az Isten fiainak az összekeveredése az emberek lányaival (1 Mózes 6:1-4)
- Ábrahám Őseinek az összekeveredése Úr város istenével (1 Mózes 12:1-3; Józsué 24:2-3)
- Konfliktus Izsák és Ismael között (1 Mózes 16-17, Galata 4:21-31)
- Konfliktus Jákob és Ézsau között (1 Mózes 26-32)
- Konfliktus Lót és Sodoma lakosai között (1 Mózes 19:4-9; 2 Péter 2:6-8)
- Konfliktus József és testvérei között (1 Mózes 37)

### Prófétikus könyv

Felszínesen a Teremtés (1 Mózes) könyve egy egyszerű és célratörő könyvnek tűnik. Rövid, összefonódó történetek gyűjteménye, amelyek a Föld történelmének első kétezeröttszáz évében történtek. A Teremtés (1 Mózes) könyve több mint történelem. A könyvnek van egy mélyebb dimenziója, mint amit első látásra észreveszünk. Lényegében a könyv minden egyes története egyben egy prófécia is. Vagyis a Teremtés könyve valójában prófécia, történelemként írva – a Teremtés könyvének történetei a jövőben nagyobb léptékben ismétlődnek majd. Helyesen tette Salamon a következő megjegyzést: *Ami volt, ugyanaz, ami ezután is lesz, és ami történt, ugyanaz, ami ezután is történik; és semmi nincs új dolog a nap alatt. Ami most történik, régen megvan, és ami következik, immár megvolt, és az Isten visszahozza, ami elmúlt.* (Prédikátor 1:9; 3:15)

Sajnálatos módon ezt a mélyebb jelentést gyakran figyelmen kívül hagyták a könyv tanulmányozása során. Ennek a mélyebb dimenzióknak egy néhány példája az alábbi lista:

- Teremtés (1 Mózes) 3:15 beteljesül a Jelenések 12. fejezetben.
- A Teremtés (1 Mózes) 2. fejezetben levő Édenkert helyre lesz állítva a Jelenések 21-22 fejezetben.
- A Teremtés (1 Mózes) 1:1-2 leírja a földet, amilyen állapotban majd még egyszer a millenium alatt lesz (Jelenések 20:1-3; Jeremiás 4:23-27; Ézsaiás 24:19-23).
- A Kain és Ábel közötti összetűzés egy miniatűr szemléltetése a végső Armageddon-i csatának, amelyben az egész föld be fogja mutatni vagy az egyiknek, vagy a másiknak a jellemét.
- Az özönvíz története (Teremtés (1 Mózes) 6-9) egy prófécia azokra az eseményekre vonatkozóan, amelyek a világ végén fognak bekövetkezni (Máté 24:37-39).
- Isten elhívja Ábrahámot, hogy hagyja el a káldeai Úr városát (ahol az Ősi Babilon is elhelyezkedett) a Teremtés (1 Mózes) 12:1-3 verseiben. Ez annak a szemléltetése, ahogy Isten utoljára ki fogja hívni az Ő népét, hogy jöjjön ki a lelki Babilonból (Jelenések 18:1-5).
- Bábel tornyának az összeomlásáról szóló történet tipikus példája a lelki, világszéles Babilon végső összeomlásának (Jelenések 14:8).
- Az a három angyal, aki meglátogatta Ábrahámot mielőtt Sodoma és Gomora tűzzel és kénkövel el lett volna pusztítva (Teremtés (1 Mózes) 18:1-2; 19:24, 28) azt a három angyalt szemlélteti, akik figyelmeztetni fogják a világot, mielőtt az tűzzel és kénkövel el lesz pusztítva (Jelenések 14:6-12; Lukács 17:28-30).
- Izsák és Ismael története Teremtés (1 Mózes) 16-17) mélyebb lelki tanítást ad a világon élő kétféle emberfajta vonatkozóan: Azok, akik a lélek szerint élnek, és azok, akik a test szerint élnek (Galata 4:21-31).
- Az arról szóló történet, hogy Ábrahám kész lett volna feláldozni az egyetlen, szeretett fiát (Teremtés (1 Mózes) 22), a hasonmása annak, hogy az Atya Isten kész volt odaadni az Ő Egyszülött Fiát (János 3:16). A helyettes, aki áldozatként Izsák helyett feláldozva, Krisztust mutatja be, aki a mi bűneinkért lett feláldozva.
- Jákob lajtorjájának a tapasztalata (Teremtés (1 Mózes) 28:12-15) Jézusban teljesedett be (János 1:51).
- Jákob és Ézsau történetet (Teremtés (1 Mózes) 27-32) beteljesedik, amikor Isten népe egy ugyanolyan megpróbáltatáson megy keresztül, mint Jákob ment keresztül annak idején (Dániel 12:1; Jeremiás 30:6-9)
- József története Krisztus életének gyönyörű szemléltetése. József a saját testvéreihez jött, és azok nem fogadták el őt. Eladták őt 20 ezüstpénzért. Jézus is a sajátjaihoz jött, akik nem fogadták el őt. Eladták őt 30 ezüstpénzért. És még sok más párhuzam is van József és Jézus között ebben a történetben.
- Jákob 12 fiának a jelleme (Teremtés (1 Mózes) 49) szemléltető jellegű azok jellemére nézve, akik a 144 000-hez fognak tartozni.